

Warme We zijn er bijna!

Deadline niet gehaald maar wel vol goede hoop....

In november 2022 hebben vestingbewoners Goof van Vliet, Jan Derk Stegeman en Jop Duyvendak elkaar – en de andere vestingbewoners - beloofd een jaar lang zich in te zetten voor verbetering van de mogelijkheden voor verduurzaming van gebouwen binnen het Beschermd Stadsgezicht van de Vesting. Het is ons niet binnen die 12 maanden gelukt, maar we zetten nog even door want we zijn er bijna – denken we. In deze krant leest u waar we zijn en wat we verwachten. Zowel de ambtenaar die ons ‘dossier’ behandelt (Anette van Wel) als de verantwoordelijke wethouder (Anneloes van Hunnik) steunen ons initiatief inmiddels. De Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (wat voorheen de Monumentencommissie was) lijkt het ook in grote lijnen met ons voorstel eens. En kennelijk heeft ons initiatief al enkele blokkades voor woning-eigenaren opgeheven. Er zijn nu voorbeelden van verleende vergunningen voor verduurzaming en werkzaamheden die voorheen veelal werden afgewezen. Zelfs bij een monument.

Op dit moment wacht de Gemeente nog op een reactie van de Provincie (die onder andere het UNESCO werelderfgoed De Nieuwe Hollandse Waterlinie behartigt) en van het Rijk (De Dienst Ruimtelijk Erfgoed die richtlijnen opstelt voor Rijksmonumenten en adviezen geeft voor gemeentelijke regelingen m.b.t. Beschermd Stadsgezicht). We hebben samen met de Gemeente met beide organisaties overleg gehad en daaruit de indruk gekregen dat ons voorstel in essentie ongeschonden ook over deze horde zal komen. Als het juridisch mogelijk blijkt om de tekst als een verduidelijking van de bestaande regels vast te stellen volgt er alleen nog het besluit van het College van B&W. Maar eerst moeten de betrokken organisaties hun zienswijze nog op papier zetten – en dat kost tijd.

Monumenten

Uit de verschillende besprekingen en onze informatieverzameling werd het ons gedurende de zomer duidelijk dat een uniforme regeling voor monumenten niet realistisch is. Geen twee monumenten zijn gelijk en meestal zelfs niet vergelijkbaar. Daarom hebben we een regeling voorgesteld die voor elk monument voorziet in maatwerk. De nieuwe regeling geeft echter ook voor monumenten handen en voeten aan het begrip ‘schade aan historische waarde’ zodat ook voor monumenten de gang naar een vergunning simpeler en ruimer zal worden.

Aquathermie

Een ander ‘spoor’ naar verduurzaming op de langere termijn is aquathermie: warmte uit de rivier via één grote warmtepomp en buizen onder de straat naar de woningen. Een gespecialiseerd extern bureau is bezig met een haalbaarheidsonderzoek met twee varianten: alléén de Vesting of bijna de hele bebouwde kom van Woudrichem. We hebben daarover een tussenrapportage gekregen (technisch realiseerbaar). Maar over de financiële haalbaarheid komt de uitslag later deze maand.

Zondeel op ‘t Rondeel

In de bewonersavond van november 2022 hebben we ook afgesproken om te onderzoeken of vestingbewoners zonnepanelen op een ander dak aan zouden kunnen schaffen. Een werkgroep van bewoners heeft samen met Altena Nieuwe Energie Coöperatie een plan gemaakt, deelnemers geworven, subsidie en offertes aangevraagd. Het project zit in de laatste fase en er is goede hoop dat er binnenkort 242 zonnepanelen op het Rondeel liggen. Daarmee is de huidige capaciteit van de elektrische aansluiting van het gebouw dan volledig benut. Zie www.zondeelwoudrichem.nl

De CRK

In ons gesprek met de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK, voorheen de Monumentencommissie) bleek dat sommige aanvragen van inwoners voor verduurzaming al op ambtelijk niveau waren afgeketst en dus niet aan de Commissie waren voorgelegd. De Commissie heeft meerdere keren in ons overleg de bewoners opgeroepen om bij (ver-)bouw wensen in het Beschermd Stadsgebied al vroeg met de Commissie te overleggen. Daar hoeft niet altijd meteen een complete bouwtekening bij. Maar let op: De CRK adviseert de Gemeente en die heeft een budget te managen: De Commissieleden zijn in dienst van een stichting die factureert per uur of per vergadering. De Gemeente zal dus per geval een afweging maken of het zinvol en nodig is om een verzoek aan de Commissie voor te leggen.

Vestingdeken

Wat vinden de bewoners van het Beschermd Stadsgebied

In mei vorig jaar hebben we een enquête gehouden onder alle inwoners van het Beschermd Stadsgezicht. We deden dat aan de hand van een vragenlijst die u terug kunt vinden op <https://vestingwoerkum.nl/warmdeken/peiling>

Degenen die ons hun emailadres hebben gegeven, kregen op 5 mei al het resultaat te zien:

De peiling die we hebben bezorgd bij de ongeveer 360 panden in het Beschermd Stadsgebied leverde een respons op van 20%: 72 ingevulde strookjes. We vroegen uw mening over ons voorstel voor de vier verduurzamingsmaatregelen die in Beschermd Stadsgebied tot problemen leiden:

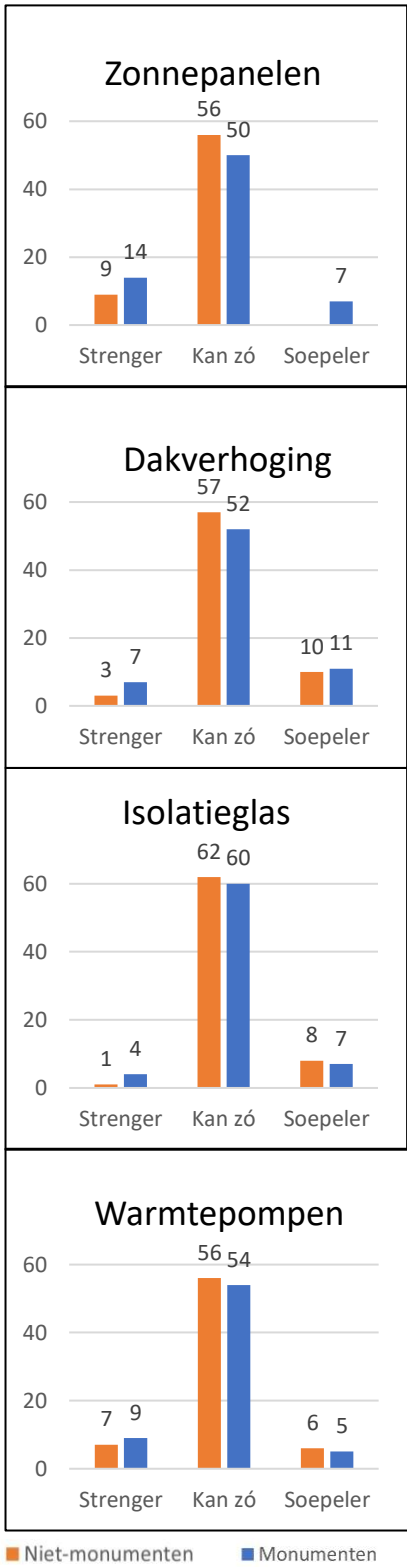
- Zonnepanelen
- Dakverhoging
- Isolatieglas
- Warmtepompen.

Voor alle vier vroegen we u om apart antwoord te geven voor Monumenten (zo’n 60 in de vesting) en ‘Gewone gebouwen’ (de andere 300).

- U kon kiezen uit:
- o Het voorstel moet eerst ‘**strenger**’ gemaakt worden,
 - o Het voorstel **kan zó** naar de Gemeente, of
 - o Het voorstel moet eerst vrijer/**soepeler** gemaakt worden.

Bij elkaar dus acht antwoorden per adres. Niet iedereen heeft alle acht vragen beantwoord.

Hiernaast ziet u het resultaat van de peiling.

Van peiling naar voorstel

Deze uitslag van de peiling hebben we begin mei vertaald in een concept regeling. Dat concept hebben we besproken met de betrokken ambtenaren en vervolgens - samen met de Gemeente - met de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (zie hiernaast). De bestaande regeling van de Gemeente bevat voorwaarden als ‘geen verlies van cultuurhistorische waarden’. Zonder een nadere precisering is de Commissie verplicht de bestaande regels ‘strak naar de letter’ toe te passen en dan is al gauw iedere wijziging in de bestaande situatie - hoe klein ook - een ‘verlies van cultuurhistorische waarde’.

Vervolgens hebben we ons voorstel herschreven in een tekstdocument (z.o.z.) en dat - weer samen met de Gemeente en de CRK - besproken met vertegenwoordigers van de Provincie Noord-Brabant en van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Daaruit volgen waarschijnlijk nog – hopelijk beperkte – aanvullingen. Die input hebben we nog niet ‘op papier’ en zijn dus ook niet verwerkt in de tekst aan de achterkant van deze krant. Het blijft dus nog even afwachten.

Ons tekstvoorstel voor (precisering van) de regeling Beschermd Stadsgebied Vesting Woudrichem; ingediend bij de Gemeente Altena op 20-8-’23.

Introductie

De Vesting Woerkum heeft zich door de eeuwen heen steeds aangepast aan nieuwe bedreigingen: Steeds hogere wallen, uitbreiding, inkrimping, veranderende bebouwing, poorten erbij en andere eraf, houtbouw vervangen door stenen gebouwen, damwandstaal en nieuwe bakstenen in oude wallen enz. enz. In de huidige energiecrisis moet de Vesting zijn steentje bijdragen aan de bedreiging van deze eeuw: de klimaatverandering. De huidige regels m.b.t. het Beschermd Stadsgezicht laten op dit moment onvoldoende ruimte om die nieuwe uitdaging het hoofd te bieden.

Hieronder vindt u ons voorstel voor aanvullende verduidelijking van de regels m.b.t. verduurzamende maatregelen binnen het Beschermd Stadsgezicht van Woudrichem.

Deze verbijzondering van de regels voor het Beschermd Stadgezicht stelt de bewoners van de Vesting Woudrichem in staat om de cultuurhistorische waarde van de Vesting zo goed mogelijk in stand te houden en toch:

1. Een werkelijke bijdrage te leveren aan de maatschappelijke doelstelling m.b.t. verduurzaming
2. Een significante besparing te realiseren in hun energiekosten
3. Het comfort binnen hun woning te vergroten

Deze kwestie is des te meer urgent vanwege de dreiging van nieuwe energie-armoede nu het nieuwe stookseizoen snel nadert. Bewoners wachten al te lang op duidelijkheid m.b.t. de maatregelen die zij al-dan-niet op korte termijn kunnen nemen.

Zo wordt het onredelijke nadeel opgeheven dat - t.o.v. andere inwoners van Altena - de vestingbewoners treft in het streven naar verduurzaming.

De volgende paragrafen dienen gezien te worden als verduidelijking/precisering van de huidige regels en betekenen dus geen wijziging daarvan. Ook procedurele termijnen e.d. worden door deze verbijzonderingen niet beïnvloed.

Duurzaamheidsmaatregelen aan rijks- en gemeentemonumenten (ca. 60 panden) worden alle aan de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit voorgelegd voordat vergunning wordt verleend.

Onderstaande regels gelden dus alleen voor de 300 niet-monumenten die binnen de grens van het Beschermd Stadsgezicht staan. Hierin begrepen zijn de ca. 60 huurwoningen (vnl. van woningcorporatie Bazalt) die op gelijke wijze worden behandeld.

Isolatieglas

1. Een aanvraag voor het aanbrengen van isolatieglas moet worden vergezeld van een foto van elke gevel waarin isolatieglas geplaatst wordt. Voor zover de ramen en/of kozijnen aangepast worden moeten daarvan detailtekeningen worden bijgevoegd, zowel van de bestaande situatie als van de nieuwe situatie. Verder moet een specificatie van het te plaatsen glas bijgevoegd zijn.
2. Een aanvraag wordt zonder advies van de CRK goedgekeurd als het plan voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a) Het betreft geen Rijks- of Gemeentelijk monument
 - b) Bestaande roedeverdelingen en de maatvoering daarvan blijft gehandhaafd.
 - c) Bij vervanging van enkel glas met roedeverdeling door dubbel glas mogen opdek roedes worden toegepast mits voorzien van Wiener sprossen.
 - d) Als het ramen betreft die verder dan 50 cm verwijderd zijn van de publieke ruimte:
 - Iedere vorm van isolatieglas is toegestaan, inclusief aanpassing/vervanging van ramen en kozijnen.
 - e) Als het ramen betreft die niet voldoen aan de afstandseis uit het vorige lid:
 - Het profiel van de buitenzijde van ramen en kozijnen wordt niet gewijzigd (dus ook geen opdekglaslatten)
 - Kozijnen worden niet vervangen. Ramen alleen voor zover nodig i.v.m. het gewicht van het isolatieglas. Vervangende ramen hebben aan de buitenzijde hetzelfde profiel.
3. Als aan één of meer van bovengenoemde voorwaarden niet wordt voldaan, wordt de aanvraag voor advies voorgelegd aan de CRK die het in haar eerstvolgende vergadering behandelt. De mate waarin de aanvraag voldoet aan de hierboven genoemde criteria zal van invloed zijn op het advies van de CRK.

Dakverhoging i.v.m. isolatie

1. Een aanvraag voor het verhogen van de dakbedekking i.v.m. het aanbrengen van isolatie op het dakbeschot moet worden vergezeld van een tekening waarop de kadastrale grenzen zijn aangegeven en de plaats van de betrokken dakvlakken, een foto waarop de betreffende dakvlakken goed zichtbaar zijn en een detailtekening met de opbouw van dakbeschot, rachsels e.d., isolatiemateriaal, panlatten en pannen, zowel in de bestaande situatie als de nieuwe situatie. Ook moet redelijke informatie over de uitvoering en maatvoering van de isolatie en de bevestigingswijze te zijn bijgevoegd. Voor zover de aansluitingen op dakopstanden, randen, dakgoten e.d. aangepast worden moeten ook daarvan detailtekeningen worden bijgevoegd.
2. Een aanvraag wordt zonder advies van de CRK goedgekeurd als het plan voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a) Het betreft geen Rijks- of Gemeentelijk monument
 - b) De dak verhoging bedraagt (haaks op het dakvlak gemeten) niet meer dan 7 cm
 - a. De aansluitingen op de dakopstanden, randen, dakgoten behoeven niet te worden aangepast.
 - b. De dak verhoging wordt toegepast op het gehele dakvlak: Belendende daken in hetzelfde dakvlak gaan in gelijke mate mee omhoog.
 - c. Bij dakpannen: De bestaande dakpannen worden volledig hergebruikt (behoudens beperkte vervanging i.v.m. breuk).
3. Als aan één of meer van bovengenoemde voorwaarden niet wordt voldaan, wordt de aanvraag voor advies voorgelegd aan de CRK die het in haar eerstvolgende vergadering behandelt. De mate waarin de aanvraag voldoet aan de hierboven genoemde criteria zal van invloed zijn op het advies van de CRK.

Dakverhoging i.v.m. isolatie

1. Een aanvraag voor het verhogen van de dakbedekking i.v.m. het aanbrengen van isolatie op het dakbeschot moet worden vergezeld van een tekening waarop de kadastrale grenzen zijn aangegeven en de plaats van de betrokken dakvlakken, een foto waarop de betreffende dakvlakken goed zichtbaar zijn en een detailtekening met de opbouw van dakbeschot, rachsels e.d., isolatiemateriaal, panlatten en pannen, zowel in de bestaande situatie als de nieuwe situatie. Ook moet redelijke informatie over de uitvoering en maatvoering van de isolatie en de bevestigingswijze te zijn bijgevoegd. Voor zover de aansluitingen op dakopstanden, randen, dakgoten e.d. aangepast worden moeten ook daarvan detailtekeningen worden bijgevoegd.
2. Een aanvraag wordt zonder advies van de CRK goedgekeurd als het plan voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a) Het betreft geen Rijks- of Gemeentelijk monument
 - b) De dak verhoging bedraagt (haaks op het dakvlak gemeten) niet meer dan 7 cm
 - a. De aansluitingen op de dakopstanden, randen, dakgoten behoeven niet te worden aangepast.
 - b. De dak verhoging wordt toegepast op het gehele dakvlak: Belendende daken in hetzelfde dakvlak gaan in gelijke mate mee omhoog.
 - c. Bij dakpannen: De bestaande dakpannen worden volledig hergebruikt (behoudens beperkte vervanging i.v.m. breuk).
3. Als aan één of meer van bovengenoemde voorwaarden niet wordt voldaan, wordt de aanvraag voor advies voorgelegd aan de CRK die het in haar eerstvolgende vergadering behandelt. De mate waarin de aanvraag voldoet aan de hierboven genoemde criteria zal van invloed zijn op het advies van de CRK.

Zonnepanelen

1. Een aanvraag voor de plaatsing van zonnepanelen dient te worden vergezeld van een tekening waarop de kadastrale grenzen zijn aangegeven en de plaats van de zonnepanelen, een foto van het dak waarop de zonnepanelen zijn ingetekend en redelijke informatie over de uitvoering van de zonnepanelen en de bevestigingswijze. Een bouwkundige tekening is niet vereist. Wel dient uit de informatie goed beoordeeld te kunnen worden of wordt voldaan aan onderstaande criteria.
2. Een aanvraag wordt zonder advies van de CRK goedgekeurd als de panelen voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - a. Het betreft geen Rijks- of Gemeentelijk monument
 - b. De zonnepanelen zijn niet zichtbaar van de openbare ruimte of een 'onzichtbare' oplossing is niet redelijkerwijs mogelijk (ligging tussen <90° en > 270° op de kompasroos)
 - c. De zonnepanelen zijn zgn. allblacks (geheel zwart), aaneengesloten in een rechthoek.
 - d. De zonnepanelen hebben alle dezelfde oriëntatie, d.w.z. staand of liggend, geen combinatie.
 - e. De zonnepanelen liggen tenminste anderhalve dakpan van de dakranden en hebben dezelfde hellingshoek als het dak.
 - f. De montage is reversibel: bij verwijdering zijn er geen zichtbare veranderingen/beschadigingen t.o.v. de oorspronkelijke situatie
 - g. Aansluitingen, bedrading e.d. is onzichtbaar vanaf de openbare ruimte
 - h. Montagehulpmiddelen zoals lijsten steken niet of nauwelijks uit buiten de zonnepanelen en voor zover zichtbaar zijn ze zwart danwel in de kleur van het dak.
3. Als aan één of meer van bovengenoemde voorwaarden niet wordt voldaan, wordt de aanvraag voor advies voorgelegd aan de CRK die het in haar eerstvolgende vergadering behandelt. De mate waarin de aanvraag voldoet aan de hierboven genoemde criteria zal van invloed zijn op het advies van de CRK.

Warmtepompen/airco's

1. Een aanvraag voor de plaatsing van een warmtepomp of airconditioner dient te worden vergezeld van een tekening waarop de kadastrale grenzen zichtbaar zijn en de plaats van het apparaat is aangegeven, een foto van de locatie van het apparaat waarop het apparaat is ingetekend alsmede specificatie omtrent de geluidsbelasting van het apparaat. Een bouwkundige tekening is niet vereist. Wel dient uit de informatie goed beoordeeld te kunnen worden of wordt voldaan aan onderstaande criteria.
2. Een aanvraag wordt zonder advies van de CRK goedgekeurd als e.e.a. voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a. Het betreft geen Rijks- of Gemeentelijk monument
 - b. Het apparaat en de bijbehorende leidingen etc. zijn niet zichtbaar vanaf de openbare ruimte.
 - c. De geluidsbelasting zal voldoen aan de wettelijke eisen.
3. Als aan één of meer van bovengenoemde voorwaarden niet wordt voldaan, wordt de aanvraag voor advies voorgelegd aan de CRK die het in haar eerstvolgende vergadering behandelt. De mate waarin de aanvraag voldoet aan de hierboven genoemde criteria zal van invloed zijn op het advies van de CRK.

Tot slot

We laten weer wat van ons horen zodra er iets substantieels te melden is. Intussen vindt u alles over dit project op www.vestingwoerkum.nl/warmedeken. Ook de verschillende presentaties die we gegeven hebben staan daar plus links naar praktische sites over verduurzaming etc.

Als u contact met ons wilt, mail dan s.v.p. naar warmedeken@vestingwoerkum.nl of bel Goof van Vliet op 06-28703838.